№ 33.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 23. KWIETNIA ROKU 1799. we WTOREK.

Gazeta *Krakowſka* pod dniem 17. Kwietnia umieszcza nadzwyczayny dodatek do Gazety dworſkiey *Wiedeńſkiey*, pod d. 10 t. m. który dla niedoſtatku oſtatniey poczty *Wiedeńſkiey* umieszczamy.

z Wiednia dnia 12. *Kwietnia.*

Do Numeru 29. tuteyszey Gazety, wyszedł osmy nadzwyczayny dodatek, w osnowie naſtępuiącey:

„Przez pierwszego Porucznika Barona *Tacco*, od regimentu *Jordisa*, przyſłał F. M. *Kray* wiadomość, że nieprzyiaciel po oſtatniey przegraney dnia 30. Marca przy *Weronie*, cofnął ſię niżey *Adygi* i między tą rzeką i *Tartaro* obozem ſtanął. W tym położeniu zamyślał, iak ſię zdaie, na nowo przeyść pod *Ronco* lub *Roverchiano Adygę*; iednak to przedſiewzięcie nie muſiało mu ſię tak łatwe do wykonania zdawać, ponieważ iego woyſka, podług nadeszłych donieſień, zupełnie w nieporządku zoſtawały. F. M. L. *Kray* umyślit uprzedzić nieprzyiaciela i jego samego attakować. Głowna kwatera nieprzyiacielſka znaydowała ſię w *Isola della Scalla*; przeciw naszey armij przy *Weronie* miał oboz pod *Magnan*, przeciw *Legnago* nad *Manegobach* przy *Lerca*. Zamiarem F. M. L. *Kray* było attakować nieprzyiaciela w iego obozie pod *Magnan*, i ieżeli można, poſtąpić aż do *Isola della Scala*. Stosownie do tego poſtąpiono dnia 5. Kwietnia przeciw nieprzyiacielowi; attakowano go o godzinie 10. z rana w trzy kolumny, a czwarta zoſtawała w rezerwie. Zdarzyło ſię właśnie, że nieprzyiaciel chciał nas ròwnie we 3. kolumny, z 7. dywizyi złożone attakować. Bitwa rozpoczęła ſię wszędzie; nieprzyiaciel potykał ſię nader uporczywie, i ſtałość jego niemogła być tylko przez większą ieszcze naszą ſtałość przełamana. Plac boiu był wszędzie zaprzeczony, częſto wzięty, znowu utracony, aż nakoniec woyſka nasze zwyciężyły. Oboz pod *Magnan* zoſtał zdobyty, ale nadewſzyſtko noc położyła koniec bitwie. Woyſka nasze rozciągnęły tey samey nocy linią przez *Leche Caſtel Azen*, *Buttafredda* i *Valese*. Jak zwycięzcy zdobyliśmy przy odeyściu kuryera 11. armat, 30 wozow ammunicyinych, 7. chorągwi i przeszło 2000. jeńcow zabraliśmy. Stratę naszą w zabitych i rannych rachuie tymczasowo F. M. L. *Kray* do 2000. F. M. L. *Mercandin*, Generałowie-Majorowie *Kovachevich* i *Ros*. Pułkownicy *Poſtrochoſſki* i *Giulay*, z wielu innemi officerami są ranieni.

z Londynu od dnia 26. *Marca do* 5. *Kwietnia.*

Liſty z *Irlandyi* donoszą nam, iż ten kray zawsze ieſt łupem wszelkiego rodzaiu zamięszania. Wyiawiaią ſię tam codziennie nowe spilki. Rabunki są rzeczą zwyczayną. Pomimo iż każda wieś tego kraiu ieſt garnizonem, a każdy dom fortecą, atoli nie można tam iuż odprawiać podroży bez niebespieczeńſtwa życia, i trzeba zwyczaiem wschodnim iezdzić karawanami. Nic lepiey niewyobraża wewnętrzney kraiu poſtaci, iak codzienny widok wychodzących publicznych i prywatnych powozów, które ſię dla wspolnego łączą bespieczeńſtwa.

Więźniowie ſtanu wywiezieni z *Dublina* do *Grenock* w *Szkocyi*, są: Doktor *Nevin*, Roger *O'Connor*, R. *Sweeny*, *Hugh Wilson*, Jan *Chamber* Drukarz, Jan *Sweetmann* Piwowar, Kapitan *Ruſſel*, Mateusz *Dowling* Adwokat. W. *Dawdall*, Sam: *Neilson*. Konsyliarz *Emmet*, *Cuthbert*. *Cumming* Aptekarz. *Hutson* Dentyſta, i *Cornick* Jubiler. — Nie przeſtali oni taiemnych zdrad knować zawsze w oczekiwaniu na prędkie przybycie *Francuzow*. Więźniowie pełni byli radości, rozumieiąc, iż będą do *Niemiec* wywiezieni, tym czasem osadzeni oni będą w fortecy *Szkockiey Georges* gdzie aż do końca woyny w ściſłym więzieniu zoſtawać maią.— Dowodzca insurgentow *Hugues* będzie wypuszczonym, gdyż przyobiecał odkryć rządowi wiele rzeczy. Okręt z więźniami przy *Belſaſt* na nieiaki czas zatrzyma ſię, dla zabrania więcey ieszcze dowodzcow rewolucyinych. W hrabſtwie *Limmerick* złość wynalazła nowy sposob szkodzenia. W nocy insurgenci tyſiącami zbieraią ſię, i motykami psuią pola iuż uprawne i wschodzące, dla zniszczenia plonu. Kilkaset rol zoſtało iuż tym sposobem wniwecz obroconych. Popsuli także bardzo wiele łąk i lękać ſię trzeba o niedoſtatek ſiana.

Miaſto *Dublin* rządzone ieſt tak iak w czaſie woyny, i wszelkie oſtrożności są zachowywane iak gdyby nieprzyiaciel znaydował ſię pod bramami miaſta. O dziewiątey godzinie wieczorem nikt wchodzić ani wychodzić nie może.— Z tegoż miaſta donoszą, iż cała *Irlandya* znayduie ſię w prawdziwym ſtanie przeſilenia. Rząd przez troſkliwość w swoich zabiegach, nie przeſtaie okazywać trwogi względem wtargnienia *Francuzow* do kraiu. Spodziewam ſię, mowi Vice-Krol w iednym z swoich adressow do milicyi *Irlandzkiey*, iż gdy ten korpus wkrotce do działania użytym będzie, nieomieszka dać podobnychże męztwa dowodow, iakie okazywał w przeszłym roku.

Wiadomości z hrabſtwa *Antrim* są coraz bardziey trwożącemi, wielka liczba mieszkańcow opuściła swoie domy dla uchronienia ſię przed oſtrością woiennego prawa.

W *Londynie* nie uſtaią aresztowania i ledwo ſię iuż nayokropnieyszych niechwycono zamachow. Oſtatniego piątku Kapitan *Berryman*, oraz Kapitan okrętu *Duńſkiego* ſtoiącego na *Tamizie*, zoſtali aresztowanemi na rozkaz Xcia de *Portland*. Obydwa oſkarżeni są o buntownicze zamiary. W ſobotę wieczorem PP. *Aylesworth* i *Cowvoiseur* powrocili z *Briſtol* z dwiema osobami ktore tam aresztowali, a ktore są oſkarżone o wspolnictwo do spilku ziednoczonych *Irlandczykow*.

Zadney iuż wątpliwości nie podlega, iż tak w *Texel* iak w innych *Hollenderſkich* i *Francuzkich* portach wzdłuż brzegow aż do odnogi *Biſkayſkiey* wielkie uzbraiania i wyprawy ſą czynione. W części przygotowania iuż są porobione do wypłynienia na morze za naypierwszą okolicznością. Przeznaczenia tych wypraw nie tylko są w związku z uſiłowaniami insurgentow *Irlandzkich*, ale nadto maią w zamiarze uſkutecznić wylądowanie w rozmaitych punktach na brzegach *Angielſkich*. Uzbraianie w *Texel* ſkłada ſię z 13 okrętow liniowych procz fregat, i 10 tyſięcy woyſka liniowego. Siła morſka w *Breſt* ſkłada ſię z 15 liniowych okrętow procz fregat, a w bliſkości zbiera ſię dosyć woyſka, które ma wſiąść na okręty. Z liſtow znalezionych przy aresztowanych świeżo osobach okazuie ſię, iż teraz właśnie ieſt epoka w której tak zewnętrzni iak wewnętrzni nieprzyiaciele układy swoie uiścić zamyślaią.— Oſtatnia poczta *Irlandzka* przyniosła wiadomość, iż hrabſtwo *Mayo* ieſt uznane w ſtanie insurrekcyi, i że całe hrabſtwo *Cork* poddane zoſtało prawu woiennemu.

Nayświeższe znowu liſty z *Irlandyi* czynią opisania nowych nieſłychanych okrucieńſtw. W dniu kiedy lord *Cornwallis* chciał odbywać rewią nad korpusem Obywatelſkim, zaledwie 200 ludzi na plac ſię zebrało, gdy dawniey 6. do 800. bywało zgromadzonych Kawalerya *Beresfordzka* nie chciała wcale na placu ſię okazać.— Południowe hrabſtwa znayduią ſię w okropnym ſtanie pod prawem woiennym. Akt wprowadzenia prawa tego odebrał sankcyą od Krola na dniu 25 Marca.— Mowca parlamentu nie zaniedbał okazać, że tegoroczne podatki przechodzą dawnieysze iednym millionem, iednakże wszyſtkie powiaty poſtanowiły trzymać z W. *Brytanią*, albo z nią upaść. Podług billu przez P. *Beresford* podanego, wszyscy o insurrekcyą podeyrzani Obywatele, maią utracić prawo do elekcyi. Stosownie do billu rewolucyinego przeszło 1400 rozkazow wyſłanych zoſtało do officerow kommendę maiących, aby aresztowali podeyrzane osoby. Do wszyſtkich regimentow rozeſłano ekwipaże polowe, ammunicye etc., dla przygotowania ſię tak przeciw insurrekcyi, iak przeciw napaści nieprzyiacielſkiey.— Liſt z *Madras* pod dniem 11 Liſtopada zawiera co naſtępuie. Tu wielkie poruszenia widzieć ſię daią. Rozmaite brygady Krolewſkie i batalliony kompaniow przeznaczone są do pewney taiemney wyprawy. Zadnych iednak rodowitych kraiu tego mieszkańcow do niey nie używaią. Niezmierny park artylleryi który ztąd wychodzi, każe ſię domyślać iakiegoś rozległego przedſiewzięcia. Niektórzy rozumieią, iż to będzie wymierzone przeciw *Batawii*, inni że do *Ile de France*, oſtatni domyſł ieſt naypewnieyszym.— Niektora ſzlachta *Hiszpańſka* otrzymała rozkaz do opuszczenia Dworu *Madryckiego*; naymaiętnieyſi mieszkańcy muszą oddawać srebra swoie do mennicy, a niektore fundacye spieniężone zoſtaną. Krol *Hiszpańſki* ieſt obowiązany traktatem, do doſtarczenia *Francyi* albo 24. tyſięcy woyſka albo 18 millionow liwrow. Dla uniknienia niebeſpieczeńſtwa ktoreby wypłyneło z pomięszania woyſk *Hiszpańſkich* z *Francuzkiemi*, Krol poſtanowił raczey 18 millionow wypłacić.

Liſty z *Filadelfij* pod dniem 12. Lutego zawieraią co naſtępuie „Spokoyność miaſta naszego była tu wczoray nowym rozruchem zagrożona. Czterech ziednoczonych *Irlandczykow* mieli zuchwałość zrobić zamięszanie w kościele w czaſie nabożeńſtwa katolikow, i przylepili na drzwiach kościoła kartę z napisem naſtępuiącym. „Rodowici *Irlandczykowie*, którzy do tego kościoła uczęszczaią, wezwani są, aby po ſkończonym nabożeńſtwie zatrzymali ſię na cmentarzu, dla podpisania imion swoich na memoryale podać ſię maiącym względem znieſienia bilu o cudzoziemcach. Jeden z dowodzcow wlazłſzy na kamień grobowy, czytał treść memoryału. Rozruch ſtał ſię tak wielkim, iż ſędziowie pokoiu muſieli przybyć na to mieysce. Dowodzcy zoſtali wzięci do więzienia.— Ledwo co z kolebki wychodząca potęga morſka *Amerykańſka* iuż duchem rebellij zoſtała zarażona. Ekwipaż szalupy *Baltimore* zbuntował ſię i wypowiedział kommendantom ſwoim poſłuszeńſtwo. Zdobycie fregaty *Francuzkiey l'Insurgente* przez fregatę *Amerykańſką Conſtellation*, w czaſie odchodzącey oſtatniey poczty z *Ameryki* ieszcze nie było wiadome.— Z oſtatnich liſtow z *Filadelfii* odebranych, widać, iż wielkie niezgody w ſtanach ziednoczonych z powodu negocyacyi z *Francyą* za-

czynaią panować, a zaciętość z obuſtron w opiniach politycznych okazuie, iż iedna prrtya drugiey nie tak łatwo uſtąpi.

Donoszą z *Nowego Jorku* pod datą 1. Marca, iż P. *Adams* Prezydent kongressu *Amerykańſkiego* niechcąc zaniedbywać żadnego sposobu do zachowania pokoiu, proponował wyznaczenie trzech miniſtrow dla traktowania z Rzplitą *Francuzką*, gdy ſię do tego poda sposobna pora, i gdy *Francya* pokaże szczerą ſkłonność do ponowienia negocyacyow. Przeznaczone na ten koniec osoby były: P. *Elsvorth*, z *Boſtonu*. P. *Henry* z *Mariland*; i P. *Vane Murray* rezydent *Amerykańſki* w *Hadze*. Senat odrzucił propozycyą *Adamsa*.

Ponieważ ſtatki pocztowe w *Kuxhaven* maią na sobie ładunek wielkiego ſzacunku, przeto brzegi *Yarmouth* są teraz zagrożone od 6. do 7. kaprow. Maią one patenta do kaprowania od rządu *Francuzkiego*, i zapewne z iakiego *Hollenderſkiego* portu wypłynely.— Wczoray aresztowani zoſtali PP. *Pierrepoint*, i *Mitchell Amerykanie* wraz z swoim kamerdynerem *Francuzem*, z powodu uczynionych im zarzutow zdrady kraiu. Papiery ich były w kancellaryi ſtanu roztrząsane, lecz gdy w nich nic nie znaleziono, wypuszczeni zoſtali na wolność. Z *Waterford* donoszą, iż ztamtąd wywieziono pod mocną eſkortą 600. insurgentow *Irlandzkich*, z których 400. do *Indyow Zachodnich*, a 200. do *Minorki* poydzie.

Mowią, iż ſtany ziednoczone *Amerykańſkie* mianowały Pana *Ruf* swoim pełnomocnym miniſtrem dla zawarcia z *Anglią* traktatu przyiacielſkiego i handlowego. Podobnyż traktat ma zawierać z *Portą* P. *Smith*.— Na dniu 3. P. *Dundas* przynioſł do Izby niższey Parlamentu *Angielſkiego* naſtępuiące poselſtwo Krolewſkie. „ Krol Jmć osądził za rzecz przyzwoitą donieść izbie niższey, iż na mocy odebranych wiadomości od Vice-Krola w *Irlandyi* wyſtawuiących potrzebę oddalenia w bespiecznieysze mieysca osob w oſtatniey rewolucyi uwikłanych, wydał rozkazy, też osoby z *Irlandyi* do tuteyszego kroleſtwa przenieść, i w zamku S. *Jerzego* osadzić. „— *Pitt* donioſł, iż złożyłby rachunki ſkarbowe ſtosowne do teraznieyszych potrzeb, gdyby summa kontrybucyow oznaczona była, która po nowym zapadłym wyroku względem podatku 10. procentu zniesioną bydź ma. Zapewne iednak oczekuie wprzod na obrot okoliczności na ſtałym lądzie, dla oznaczenia czy i iak wiele subſidiow będzie potrzebnych.

Podług powieści od oſtatnich okrętow z przylądka *dobrey nadziei* przybyłych, ieszcze nieodkryto spiſkowych ktorzy publiczne magazyny popalić chcieli. Procz wyznaczoney nadgrody, przyobiecano także Murzynow ktorzyby rzecz tę odkryli udarować wolnością. Odtąd przy wſzyſtkich gmachach publicznych ſtoią ſtraże dniem i nocą.— Niedaleko od *Edymburga* mieszka człowiek ktory ſię urodził w roku 1699., ieżeli nie umrze w roku 1801. będzie żyć w trzech wiekach, zdarzenie ktorym rzadko kto z ludzi zc ycić ſię może.— Z *Clonmel* donoszą, iż tam nieiaki P. *Wright* o mało nie był śmiercią ukaranym ſtoſownie do rygoru prawa woiennego. Znaleziono w kieszeni go liſt *francuzki*; a że ani Szeryf, ani inni urzędnicy ięzyka tego nie znali, przeto osądzili, iż w tym liście zdrada kraiu ieſt ukryta. Szczęściem przybył officer *Angielſki* po *francuzku* umieiący, który okazał, iż liſt ten od kilku lat był pisany przez iednego emigranta xiędza, z podziękowaniem za dobrodzieyſtwa.

Na dniu 18. Maior *Sirr* kazał aresztować iednę znaczną osobę. Przybyła ona ze wsi w charakterze agenta ziednoczonych *Irlandczykow*, dla odebrania od Dyrektoryatu, (który w samey iſtocie ma ſię znaydować) nowych inſtrukcyow — Z rozmaitych ſtron *Irlandyi* sprowadzaią do *Dublina* winowaycow, którzy po większey części są synami bogatych własciciełow wieyſkich.— Gory bliſko *Rathfarnham* od początku zaburzenia zamieszkałe są od iednego desperackiego dowodzcy, nazwiſkiem *Duyer* i iego bandy. Z tamtąd wypadaią oni do Hrabſtw *Dublina*, *Wicklow*, *Carlow*, i *Kildare*. Ze iednak przypisuią temu *Duyer* i iego bandzie rozmaite łotroſtwa i złodzieyſtwa, przeto schwytał on niedawno 5. takowych złodzieiow, ieden z nich w chacie ubogiey ſtarey kobiety, którą zrabował, zoſtał rozſtrzelanym, a 4. innych odeſłał dowodzca iako więzniow do pierwszego poſterunku woyſk Krolewſkich.

Architekt *Latrobe* iuż od dawna przedſięwziął *Filadelfią* w wodę do kuchni i pomywania opatrzyć za pomocą machiny ogniowey. Plan ten zoſtał przyiętym, a tym sposobem będzie to miaſto zapewne oswobodzone od żołtey gorączki. Koszt iednak na te przedſięwzięcia wynoſić będzie do 30. tyſięcy dollarow.

z Paryża dnia 4. Kwietnia.

Dziſieyszy *Redaktor* zawiera co naſtępuie. „ *Liſt G. Scherer do Dyrektoryatu, z głowney kwatery w Caſtelnuovo w nocy dnia 6 Germinal* (26 Marca).— *Obywatele Dyrektorowie.* Za nadeyściem dnia attakowałem z trzema dywizyami nieprzyiaciela pomiędzy jeziorem *Garda* i rzeką *Adygą* rozłożonego, dwie inne dywizye udały ſię ku *Weronie* a ſzoſta zaſtaniała *Legnago*. Trzy dywizye lewego ſkrzydła zdobyły 22 baterye ktoremi nieprzyiaciel ſtanowiſko ſwoie obwarował. Rzeź była ſtraszna. Po cztero-godzinney bardzo morderczey bitwie Generałowie *Delmas* i *Grenier* wypędzili nieprzyiaciela ze wszyſtkich iego ſtanowiſk, ścigali go nieprzeſtannie, i opanowali dwa moſty na *Adydze*. Dywizya G. *Serrurier* wspierana od flotylli, spędziła nieprzyiaciela z wzgorkow nad jeziorem *Garda* będących. Obie przeciw *Weronie* wyſłane kolumny przyczyniły ſię wiele z swoiey ſtrony do pomyślnego attaku, począwszy od świtu aż do poźney nocy walczyły z naywiększą odwagą przeciw licznemu z *Werony* wyszłemu korpusowi nieprzyiacielſkiemu. Naſi konſkrypcyini ubiegali ſię o okazanie waleczności z dawnemi grenadyerami. *Helwetowie*, *Piemontczykowie*, *Cisalpini* i inni cudzoziemcy dopełnili obowiązku swego i okazali ſię godnemi walczenia przy boku *Francuzow*. Dzień ten który armiy *Włoſkiey* nawet w porownaniu dawnych iey zwycięztw honor czyni, przynioſł nam w z dobyczy dwa moſty na *Adydze*, 12 armat, dwa sztandary i bliſko 4000 jeńcow, pomiędzy któremi wielu officerow. Nieprzyiaciel procz tego zoſtawił więcey iak 3000 ludzi zabitych na placu bitwy, tudzież wielką liczbę rannych. Generał *Delmas* otrzymał poſtrzał w nogę, pomimo iednak rany swoiey walczyć nie przeſtał. Generał *Dalesme* ranionym zoſtał w udo, co go niezdatnym uczyniło do dalszego walczenia. Pozdrowienie i uszanowanie.

(Podpisano) S c h e r e r.

Nim wyrażony rapport urzędowy ogłoszonym zoſtał, rozeszła ſię tu wiadomość, iż *Scherer* zaiął *Weronę*, wziął w niewolę 10 tyſięcy jeńcow, i ieſt w marszu do *Wenecyi*. Nasze pisma rachuią liczbę wszyſtkich niewolnikow zaiętych przez woyſka nasze w tey nowey kampanii do 28 tyſięcy.— Generał *Maſſena* przyſłał tu także rapport z *Rheineck* pod dniem 28 Marca donoszący o wiadomym zwycięſtwie Generała *Lecourbe* w *Tyrolu* i o zaięciu przez niego tamże 7. tyſięcy jeńcow i 25 armat.

Nizza ieſt w ſtanie oblężenia ogłoszona.— Generał *Championnet* przybył do *Turynu*.— Prezydent sądu woiennego przed którego *Championnet* pociągniętym będzie ieſt Generał *Anselme*. Zdaie ſię iednak, iż Dyrektoryat zaczyna bydź względnieyszym dla tego Generała, ieden tylko *Buſſal* powszechnie ieſt nienawidzonym.— Podług *Monitora* fregata iedna z mąką, wodką, mięſem i amunicyą taiemmnie do *Malty* wemknela ſię. Forteca na lat dwa ieſt w żywność opatrzona, a dwa *Maltańſkie* i ieden *Francuz-ki* liniowy okręt w porcie ſtoią. Uſiłowania blokuiących *Anglikow* w wylądowaniu były nadaremne.— *Réné Villet* dawny Adjutant Generała *Lafayette* zoſtał tu wczoray iako emigrant aresztowanym i do *Temple* zaprowadzonym.— Dziennik *Przyiaciel Praw* zaprzecza wiadomości iakoby Generał *Jourdan* miał wyznaczonego sobie w kommendzie naſtępcę.

Sławny Poeta *Delille* przez nieſtawienie ſię do Inſtytu Narodowego, utracił w nim mieysce, które obiął po nim Obywatel *Legouvé* Autor Tragedyi pod tytułem: *Smierć Abla.*

Przyiaciel Praw ogłoſił naſtępuiący Liſt Generała Adjutanta *Brouard* do Reprezentanta *Dubois-Dubay* z *Malty* pod dniem 26. Lutego pisany: „Oſtatnim moim Liſtem uwiadomiłem cię o konspiracyi która miała być uſkutecznioną na dniu 23. *Nivos* (12. Stycznia), a która szczęśliwym przypadkiem odkrytą i potłumioną była; wszyscy iey dowodzcy rozſtrzelanemi zoſtali; dowiedzieliśmy ſię, iż większa część mieszkańcow wieyſkich którzy ſię ukryli w magazynach lazaretowych, potonęła. Liczba ich wynoſiła do 300., 30. było zabranych. Dwa lub trzy tyſiące innych wieśniakow mieli ſię przyłączyć do ſpiſkowych w śrzodku miaſta znayduiących ſię. Buntownicy zbliżyli ſię do naszych murow; zabraliśmy ich łodzie i barki w których przybyli. Nieczyniąc naymnieyszego oporu, rzucili ſię w wodę i lubo pływaią iak ryby, wielka ich część utraciła życie. Wſzyſtkie iawne buntownikow przedſięwzięcia będą proznemi; należałoby ſię nam tylko samych podſtępow obawiać, lecz tyle poczyniliśmy oſtrożności, iż i tym sposobem nic im ſię udać nie może. Niewidziałem nigdy woyſka maiącego więcey zapału do pognębienia swych nieprzyiacioł, iak załoga *Maltańſka*; zachowamy tę twierdzę, lub wſzyscy poginiemy. Fregata *la Boudase* przywiozła nam niedawno żywności wszelkiego rodzaiu i ammunicye. Odebraliśmy przeszło ſześć tyſięcy kul 24. i 36. funt: Donioſłem ci to iuż, iż mamy niezmierny zapas zboża, które na tym dłuższy czas wyſtarczy, przez pozbycie ſię wielu niepotrzebnych a nawet niebespiecznych ludzi, których pomimo moich przekładań, przez nayfałszywszą politykę i źle zrozumianą litość, pomiędzy nami cierpiano.

Redaktor umieszczą wypis z iednego liſtu *Medyolańſkiego* ktory wyraża, iż *Mack* przybywszy do *Briançon* oświadczył, iż wkroczenie woyſk *Neapolitańſkich* do kraiow *Rzymſkich* ſtało ſię za zezwoleniem koalicyi, ktora tym sposobem chciała *Francuzow* przymuſić do attaku. Rachowano także na niechętnych w *Piemoncie* etc.

Dotąd Dyrektoryat nic nieogłoſił względem nowych zdobyczow dzieł kunsztow, procz że z biblioteki Króla *Sardyńſkiego*, rysunki ręczne i rękopisma ſtarożytne ſławnego Antykwaryusza i *Neapolitańſkiego* Malarza wieku 16. Piotra *Ligorio* zabrane zoſtały dla biblioteki narodowey. Ten wynalazek ieſt tym osobliwszy, że nam zaręcza nowe obiaśnienia względem ſtarożytności *Rzymu* i wykopywań w wieku 16. czynionych. Zbiór ten policzony ieſt pomiędzy naydroższe osobliwości Króla *Sardyńſkiego*, który też ie rzadko komu pokazywał. — Wyidą tu wkrotce na widok publiczny piękne dzieła sztychu, mianowicie rysunki malarſkie okolic *Syryi* i *Libanu* robione na mieyscu przez Ob. *Caſſas*, tudzież przepyszne dzieło o kampaniach Generała *Buonaparte* w 24ch numerach, każdy z dwonaſtu kopersztychami.

Dnia 6. Kwietnia.

Liſty z *Kadix* dnia wczorayszego przybyłe, donoszą, iż *Hiszpani* zabrali iednę fregatę, dwie brygantyny, i iednę galerę, które wyszły z zywnosciami do wyspy *Minorki*. Wkrotce ſpodziewamy ſię odebrać wiadomość o morſkiey bitwie przed *Kadix*.

Dziennik *le Publiciſte* zawiera w sobie naſtępuiący Artykuł.

Armia Wschodu. — Obywatel *Guéry* Kapitan 22giey Pułbrygady ſtrzelcow, powrociwszy z *Egiptu*, przywiozł Rządowi naypomyślnieysze wiadomości o iego waleczney armii. Jeſt ona w nayokazalszym ſtanie, wzmocniona zaciągiem 80. tyſięcy *Grekow*, *Zydow*, etc. Takie zaś są iey ſtanowiſka, iż żadne uzbroione mocarſtwo nie może sobie obiecywać wtargnienia do tego kraiu bez niezawodney zguby. Jey twierdze i szańce wznoszą ſię ze wszyſtkich ſtron granic i brzegow. Złośliwi ludzie roznieśli po *Europie* wieść o śmierci Bohatera wolności *Buonaparte*, i o zniszczeniu iego armii: za kilka mieſięcy doświadczą, iż żyie.

Do tych szczegułow przyłączony ieſt liſt naſtępuiący. *W Mit-Kamer dnia* 11. *Ventos* (1. *Marca*) *Lanus Generał brygady do Obywatela Guery, Kapitana 22giey pułbrygady ſtrzelcow konnych, kommendanta twierdzy Menouse w Egipcie.*— Dnia onegdayszego pobiliśmy *Arabow*, którzy utracili wszyſtkie swoie ſtada i bagaże, i 150. ludzi w zabitych, ogłoś tę wiadomość. Za trzy lub cztery dni przybędę do *Menouse*.— (podpisano) Lanus.

z Hagi dnia 9. Kwietnia.

Woyſka *Batawſkie* maią ſkładać teraz garnizony w *Kolonii*, *Koblenz* etc. na mieyscu woyſk *Francuzkich* wyiść z tamtąd maiących.— Kapitan kapra *Francuzkiego*, który świeżo przy brzegach naszych okręt *Szwedzki* ſchwytał, z powodu nieprzyzwoitego poſtępowania swego z ekwipażem, zoſtał aresztowany —Słychać, iż nasza flotta wkrotce z *Texel* wypłynie.— *Anglicy* z pod *Blankenberg* odpłyneli.

z Konſtantynopola dnia 9. Marca.

W tych dniach pod zaſłoną okrętow *Roſſyiſkich* i *Tureckich* wyszedł na morze konwoy od 5000. ludzi, zmierzaiący ku ſtronom południowym *Neapolu*.— Zawczoray głowa bywszego Hospodara *Wołoſkiego Hangerly* na ſrebrney tacy przed bramą ſeraiu na widok publiczny była wyſtawiona z napisem. *Niewdzięczny przeciw prawu, tudzież oyczyznie i tyran ſwego xięstwa.* „ Gdy Sułtan wieżdżał wczoray do meczetu, i spoſtrzegł głowę *Hangerlego* rzekł „ Rozumiałem, że on był człowiekiem, a on był poczwarą.„ Trzey także bracia *Hangerlego* zoſtali ścięci.— Człowiek, który tu niedawno okręt liniowy spalił, wyznał na indagacyi, iż był do tego przekupionym.

Rozchodzą ſię tu kopie naſtępuiącego pisma: *Proklamacya Generała Buonaparte do mieszkańcow Kairu dnia 1. Nivos.* „Ludzie przewrotni ktorzy obłąkali część braci waszych, zgineli. Bog kazał mi być litościwym dla ludu. Byłem dla was łaſkawy i miłoſierny. Byłem zagniewany gdyście ſię zbuntowali, i przez dwa mieſiące pozbawiłem was waszego Dywanu, lecz wam go dziś oddaię. Dobre wasze poſtępowanie zgładziło ſkazę buntu. Szeryfowie, Duchowieńſtwo, mowcy Mezetow, przełożcie to dobrze ludowi, iż ci którzy nierozmyślnie oświadczą ſię memi nieprzyiaciołami, nieznaydą przytułku ani na tym, ani na tamtym świecie. Jeſtże iaki człowiek tak ciemny, ażeby nie widział, iż Przeznaczenie kieruie wſzyſtkiemi obrotami moiemi? Jeſtże kto tak niewierny, ażeby powątpiewał iż wſzyſtko na tym rozległym świecie poddane ieſt Rządowi Przeznaczenia. Daycie poznać ludowi, iż odtąd iak świat ieſt ſtworzony, ieſt zapisano, iż po zniszczeniu nieprzyiacioł *Islamizmu*, przybędę od Zachodu dla uſkutecznienia włożonego na mnie obowiązku. Pokażcie ludowi, iż więcey niż we dwudzieſtu mieyscach świętey Kſięgi *Koranu*, wſzyſtko to co ſię dzieie, i co ſię dziać będzie, równie tam ieſt przepowiedziane. Ci więc których ſama tylko boiaźń naszego oręża wſtrzymuie od złorzeczenia nam, niech odmienią ſwoie zdanie, gdyż wznosząc do Nieba nam nieprzyiazne modły, ściągaią na ſiebie potępienie. Niech prawowierni czynią śluby za pomyślność naszego oręża. Mogłbym ſię wam kazać ſprawić z naytaiemnieyszych waszego ſerca poruszeń, gdyż ja wiem wſzyſtko, a nawet to, czegoście nikomu niepowiedzieli. Ale przyidzie dzień, w którym cały świat iawnie widzieć będzie, iż idę za przewodnictwem naywyższych rozkazow, i że wſzyſtkie ludzkie uſiłowania nic przeciwko mnie niedokażą. Szczęśliwi, ktorzy dobrą wiarą naypierwsi ſię ze mną połączą.“

z Botzen dnia 29. Marca.

Głowna kwatera Generała *Bellegarde* ieſt teraz w *Schlanden* na weyściu do *Wintschgau*. General *Laudon* ktory przez wtargnienie *Francuzow* do *Vintschgau* odcięty zoſtał, schronił ſię do *Inspruka*, a ztamtąd do Generała *Bellegarde* poiechał.

Od granic Auſtryackich dnia 3. Kwietnia.

Do *Wiednia* przywieziono kilku officerow okutych, ktòrzy ſwoiey powinności zadosyć nieuczynili, a ztąd niebespieczeńſtwo ściągneli dla całego woyſka.— Wzięcia w niewolą Generała *Auffenberg* i losu *Gryzonow* przyczyną miał być ieden Poczmiſtrz *Szwabſki*. Zatrzymał ón ſztafetę domagaiącą ſię poſiłkow przez ſześć godzin. Przy dochodzeniu tey rzeczy, Poczmiſtrz ſkładał winę na Pisarza poczty, a ten na Poczmiſtrza. Dla zakończenia proceſſu, obu powieszono.

z Augsburga dnia 5. Kwietnia.

Liſty z *Roveredo* potwierdzaiąc wiadomość, iż *Francuzi* przeszli dnia 26 na lewy brzeg *Adygi* powyżey *Werony*, dodaią, iż dnia 27 przedſiewzieli uderzyć z tyłu na to miaſto, i przez ten śmiały poſtępek przeciąć retyradę woyſkom *Auſtryackim*, które ſię znaydowały tak w mieście iako i na prawym brzegu naprzeciwko *Caſtelnuovo*. To zapewne było powodem Generałowi *Kray* do poſłania w górę *Adygi* korpusu woyſk znayduiących ſię w okolicach *Legnago*, i cofnienia do *Werony* woyſka ſtoiącego pod tym miaſtem.— W tym przedſiewzięciu *Francuzi* przymuszeni będą opierać ſię tak ſiłom w *Weronie*, i obronnych iey zamkach znayduiącym ſię, iako też i tym któreby na nich napaść mogły z tyłu od okolic *Roveredo*. W tym oſtatnim mieyscu *Auſtryacy* maią wprawdzie mało woyſka, lecz mogą go nadeſłać z korpusu armii Generała *Bellegarde*, ieżeli *Francuzi* dadzą im czas do pospieszenia, a na ten czas znaleźliby ſię w wielkim niebespieczeńſtwie. Lecz w przypadku gdyby ſię to udać miało, i gdyby iednym zawodem zdobyli *Weronę*, przymuſiliby armią Generała *Kray* do cofnienia ſię za rzekę *Brenta*, i odcieliby tę armią od armii *Tyrolſkiey*. W dzieiach woiennych ieſt nader mało przykładow tak śmiałego i ſtanowiącego planu.

Liſty prywatne z *Inspruka* wyrażaią, iż nie zmnieyszyła ſię trwoga w *Tyrolu* i że Xiężna Elżbieta, opuściła swoie mieszkanie w *Inspruku* i przenioſła ſię do *St Jean* małego miaſteczka bliſko *Raſtad* w kraiu *Salzburg*.

z Strazburga dnia 4. Kwietnia.

General *Grenier* przybył tu nie z *Dunkierki* ale z *Włoch*. General *Scherer* wyſłał go z naywiększym pospiechem do *Paryża*. Nie bawił tam dłużey iak 24 godzin naywięcey w pośrzod Dyrektoryatu, i zaraz do *Strazburga* wyiechał. Przywiozł z sobą depesze od Dyrektoryatu, wkrotce iak ſłychać poiedzie nazad do *Włoch*.— Ob. *Rudler* poiechał także do *Paryża*, ma on bydź nie naylepiey z Generałem *Jourdan*.

Dnia 6. Kwietnia.

Korpus od 10. tyſięcy ludzi pozoſtał w *Kehl* dla obrony tego mieysca. Wiele woyſka ściąga do *Szwaycaryi*. Dywizya Generała *Ferino* iuż tam ſtaneła, druga pod kommendą Generała *Souham* rownie tam dąży. General ten ma bydź złożonym. Korpus Generała *Bernadotte* ściąga ku naszemu miaſtu.

Kwatera głowna armii *Dunaiu* dziś tu rano ſtaneła; będzie przenieſiona do *Schiltigheim*. Gdy *Auſtryacy* przedarli ſię na rowninę *Kinzing* i ſtanowiſko *Val-d'Enfer*, armia *Francuzka* przymuszona była cofać ſię aż do *Renu*, ſtaczaiąc codziennie bitwy z nieprzyiacielem. Wczoray ſtaneły tu bagaże, kassa i administracye woyſkowe, dziſiay zaś wielki park artylleryi i wiele regimentow kawaleryi. Znaczna część piechoty także ſię za *Ren* przeprawiła. Pozoſtanie ſię na prawym brzegu tey rzeki dzieſięć tyſięcy ludzi dla obrony *Kehl* i *Auenheim*. General *Jourdan* bawi tu ciągle; zdrowie iego ieſt nieco nadweręzone: czyni iednak przygotowanie do wyiazdu, maiąc za kilka dni udać ſię do *Paryża*. Zapewniaią, że złożył naywyższą kommendę, i że po nim naſtąpi General *Joubert*. General *Hautpoult* wyiechał iuż do *Paryża*. General *Chateauneuf Randon* odebrał rozkaz od Dyrektoryatu złożenia kommendy. Niewiadomo kto ią po nim obeymie. General *Lefebvre* dowodzi tymczasowo piątą dywizyą woyſkową. General *Clark* obrany ieſt elektorem w kantonie *Buschweiler*, gdzie ſię teraz znayduie.

z Szwabij dnia 4. Kwietnia.

Arcy-Xiąże *Karol* ciągnie z całą ſiłą swoią ku *Szwaycaryi* i ma zamiar wkroczyć tam pomiędzy *Konſtancyą* i *Szaffuzą*.— Pomimo iednak deklaracyi wydaney do *Helwetow* woyſka Cesarſkie ieszcze nawet do *Szaffuzy* nie weszły, choć iuż pogłoſka o tym roznieſioną była. *Francuzi* kazali tam moſt na *Renie* zerwać.

z Frankfortu dnia 6. Kwietnia.

Nazaiutrz po przybyciu liſtu Generała *Bernadotte* na dniu 2. wyiechali ztąd Hrabia *de Schlick* poseł Cesarſki i konsyliarz legacyi *Roſſyiſkiey P. Wukaſſowich*. Rezydent Cesarſki P. *de Kornrumpf* zoſtał ieszcze dla ſłabości ſwoiey. Hrabia *de Schlick* ieſt w *Aszafenburgu* i udać ſię ma do *Wirtzburga*, po odiezdzie elektora *Moguncki*ego do *Erfurt*.— General adjutant *Rouyer* powrócił zaraz na powrot do kwatery głowney w *Manheimie*, po odiezdzie ztąd wzmiankowanych posłow. Żądał także oddalenia z miaſta naszego wszyſtkich emigrantow i deportowanych. Zresztą spokoyność tu wszelka panuie. Patent neutralności przyſłany miaſtu naszemu od Generała *Jourdan*, z głowney kwatery *Pfulendorf* daie zupełne zabespieczenie.— Kommendant *Filipsburga* Hrabia *de Salm* kazał iak ſłychać 2. szpiegow powieſić, którzy chcieli poddanie fortecy uſkutecznić. W *Manheimie* zbieraią ciężką artylleryą, która w potrzebie przeciw *Filipzburgowi* użytą być może.— Obywatel *Bacher* udał ſię do kwatery Generała *Bernadotte*, a Obywatel *Alquier* do *Strazburga*. Dzień 25. Marca był dzień bardzo krwawy, gdyż w nim potykano ſię w przeſtrzeni 200. mil. Zaszły bowiem w tym dniu bitwy pod *Tuttlingen*, w *Tyrolu* i we *Włoszech*.

z Manheimu dnia 8. Kwietnia.

Większa część woyſka *Francuzkiego* z pod *Filipsburga* tu nadciąga. *Francuzi* zapisali w *Ortenau* wielkie kontrybucye, które natychmiaſt ſkładane bydź maią. General *Ernouf* obiął tymczasowo kommendę na mieyscu Generała *Jourdan* nad armią *Dunaiu*.— Z *Raſtad* pod dniem 6 donoszą, iż miniſtrowie *Francuzcy* na wszelki przypadek maią wszyſtkie sprzęty swoie upakowane, zapewniaią iednak, iż Arcy-Xiąże nie kazał woyſku swemu wkraczać do *Raſtad*.— Rekwizycya drzewa w kraiach nad *Niddą* i *Lahną* ieſt niezmierna, nie ma bowiem oznaczenia wiele doſtarczyć będzie trzeba sązni drzewa, lecz ogulnie włożony ieſt obowiązek doſtawienia wszelkich potrzeb w tey mierze do *Ehrenbreitſteinu* z samych lasow elektora *Moguncki*ego, *Trewirſkiego Kolońſkiego* i Xiąząt *Naſſau* iako sprawcow teraźnieyszey woyny, inne prywatne lasy są wyięte od tego. Inżenierowie *Francuzcy* wybieraią drzewo. A wszelki koszt tak w ścinaniu iako też w wywozie iego, ieſt opłacany z sprzedaży umyślnie w tym celu innego drzewa.

z Raſtad dnia 7. Kwietnia.

Wczoray o godzinie 3. po południu wprowadzony był do *Kehl* z zwyczaynemi oſtrożnosciami officer *Auſtryacki* z trębaczem i 4ma ułanami. Rozmawiał w domu pocztowym, z Generałem *Humbert*; po czym tenże wyſłał kuryera do Generała *Jourdan*. Nie wiadomo dotąd w iakim celu przyſłany był ten oficer. Pomiędzy *Kehl* i *Willſtett*, iako też w *Offenburgu*, *Appenweyer* i *Reuchen* znayduie ſię 15. tyſięcy *Francuzkiego* woyſka. Dywizya G. *Saint Cyr* ieſt iuż wporuszeniu, i wkrotce przeydzie za *Ren*. Większa część woyſk z lewego ſkrzydła, która ſię przez *Friburg* cofneła, na dniu 4. t. m. przez tę rzekę ſię przeprawiła. *Francuzi* rzucili moſt przy *Plittesdorf*. *Auſtryacy* posuneli ſię aż do okolic *Gegenbach*, dnia 5. zabrali iednę pikietę *Francuzką*, która była w *Schlauch* przy *Oſtenberg*; ieden oddział kawaleryi *Francuzkiey* wszedł tego poranku do *Friesenheim*. Oblężenie *Filipsburga* ieſt zaniechane. Hrabia *Metternich* odebrał wczoray kuryera z *Wiednia*, który mu przynioſł wyraźny rozkaz opuszczenia *Raſtad*. Niewiadomo ieſt dotąd czyli inne członki deputacyi ztąd wyiadą; w tym celu złożona będzie umyślna seſſya.

Dnia 8. Kwietnia.

Deputacya zgromadzi ſię dnia iutrzeyszego.—Hr. *de Lehrbach* wyiedzie ztąd iutro. P. *de Dohm* wkrotce także ma ſię oddalić.—Z przyłączoney Noty domyślać ſię trzeba, iż Miniſtrowie *Francuzcy* niedługo w *Raſtad* zabawią.

Armia Generała *Jourdan* prawie całkiem przez *Ren* ſię przeprawiła. Sama tylko dywizya Generała *St Cyr* zoſtała ſię na prawym brzegu. Wielka część tey armij ściąga ſię do *Szwaycaryi*. General *Vandamme* iuż ſię tam udał. Głowna kwatera ieſt w *Strazburgu*.— Woyſka *Francuzkie* które ſię ieszcze na tym brzegu znayduią, rozciągaią ſię przez *Wilſtäd* aż do *Offenburga*, i od naszych ſtron aż do *Lichtenau*. *Auſtryacy* znayduią ſię w *Löhr* i *Ichenheim*. Kommunikacya z *Kehl* zawsze ieſt otwartą.

Nota Hrabiego de Metternich do Miniſtrow Pełnomocnych Rzpltey Francuzkiey.— w Raſtad d. 8. Kwietnia 1799.

„Gdy pomimo wſzyſtkie zapewnienia przez Rząd *Francuzki* dane o naymocnieyszey i nayszczerszey chęci zawarcia z Rzeszą pokoiu, bez poprzedniczego i z Traktatami zgodnego zrzeczenia ſię zawieszenia broni, woyna przeciwko kraiom *Niemieckim* w ſkutku ieſt rozpoczęta, gdy przytym nie można mieć żadnego zapewnienia o bespieczeńſtwie potrzebney korrespondencyi; gdy nawet spokoyność mieysca Kongreſſu, o ktorą w podobnych zgromadzeniach zawsze naywiększą należy zwracać uwagę, niemniey ieſt w pośrzod zamieszań woiennych zagrożoną. Niżey podpisany odebrał wyraźny rozkaz od J. C. Mci iako naywyższego zwierzchnika Rzeszy, nie mieszać ſię wcale do dalszych negocyacyow pokoiu, z przyczyny iż okoliczności i związki w ktorych Kongreſs zoſtał zgromadzonym, znayduią ſię zupełnie odmienionemi; z tego

powodu ażeby opuścił mieysce Kongreſſu, i uwiadomił Miniſtrow Pełnomocnych Rzpltey *Francuzkiey* o osnowie tego J. C. Mci rozkazu, ktory przez ninieysze oświadczenie uſkuteczniaiąc, niżey podpisany zapewnia Miniſtrow Pełnomocnych Rzpltey *Francuzkiey* o znakomitym dla nich poważeniu.

(podpisano) *F. G. C. Hrabia de Metternich Winneboùrg-Belſtein.*

Dnia 9. Kwietnia. — Miniſtrowie *Francuzcy* oddali dnia dziſieyſzego naſtępuiące Noty Kommiſſyi Ceſarſkiey. Hr. *de Metternich* odeſłał ie im, oświadczaiąc, iż podług naywyżſzych rozkazow ktore odebrał, i o ktorych uwiadomił ich przez Notę w dniu poprzedzaiącym, nie może iuż mieć z niemi urzędowey kommunikacyi. — Dnia dziſieyſzego nie było żadney ſeſſyi.

Auſtryacy coraz bardziey zbliżaią ſię ku *Kehl*; ich poſterunki rozciągaią ſię z iedney ſtrony aż do *Oberkich*, z drugiey aż do *Ottachheim*; dnia wczorayszego ſłyſzano w *Kehl* ſtrzelanie, z ręczney broni przez cały dzień trwaiące. *Francuzi* zaymuią okolice *Wildſtadt*, aż ku *Buhl*, a ztamtąd aż do *Appenweyer*; woyſka znayduiące ſię w *Offenburgu* maią ſwoie poſterunki aż do *Ohlspach*; terozmaite korpusy należą do kommendy Generała *St Cyr*, ktory z całą swoią dywizyą pozoſtał ſię na prawym brzegu dla obrony *Kehl* i *Auenheim*. Dnia iutrzeyszego spodziewaią ſię attaku z ſtrony *Auſtryakow*.

Nota Legacyi Francuzkiey.

Niżey podpisani Miniſtrowie Pełnomocni Rzpltey *Francuzkiey* do negocyacyow z Rzeszą *Niemiecką*, mniemaią być swoim obowiązkiem uwiadomić Deputacyą Rzeszy o odebraney na dniu wczorayszym Nocie od Miniſtra Pełnomocnego Cesarſkiego i o daney na nię odpowiedzi; przyłączaią zatym do ninieyszey noty kopie przez nich zaświadczone. W *Raſtad* d. 20. Germinal (9. Kwietnia) roku 7. Rzpltey *Francuzkiey*.

(podpisano) Bonnier, Jean Debry, Roberjeot.

(Nota Hr: de Metternich wyżey ieſt położona.)

Niżey podpisani Miniſtrowie Pełnomocni Rzpltey *Francuzkiey* do negocyacyow z Rzeszą *Niemiecką*, odebrali Notę pod dniem 19. Germinal (8. Kwietnia) przez Miniſtra Cesarſkiego sobie przyſłaną.

Jeżeli zamiar tey Noty powinien ich był zadziwić, bardziey ich ieszcze dziwią pobudki w niey wyrażone, a które ſię opieraią na przytoczeniach żadnego nie maiących dowodu.

Liczne czynności dowodzą moc i szczerość pragnienia, uſiłowań i ofiar Dyrektoryatu Wyk: względem rychłego i trwałego pokoiu. — Stan zawieszenia broni i negocyacyow zawsze trwaiący między Rzeszą *Niemiecką* i Rzpltą *Francuzką* zbiia wszyſtkie przeciwne tłumaczenia, co zaś do tego co w teyże Nocie dotknięto względem bespieczeńſtwa korrespondencyi i mieysca Kongreſſu, niżey podpisani przekonywaią ſię, iż przytoczenie tego rodzaiu nie może być wymierzone przeciwko ich rządowi; podobne zgwałcenia są bez przykładu z iego ſtrony, i nie mogą być od niego dopełnione.

Niżey podpisani zapewniaią Miniſtra Pełnomocnego J. C. Mci o wysokim swoim poważeniu. — W *Raſtad* d. 20 Germinal (9. Kwietnia) roku 7. Rzpltey *Francuzkiey*.

(podpisano) Bonnier, Jean Debry, Roberjeot.

z Stutgardu dnia 7. Kwietnia.

Lewe ſkrzydło armiy *Francuzkiey* opuściło zupełnie ſtanowiſko, które było przed kilku dniami zaięło. *Auſtryacy* weszli do *Freudenſtadt*, *Alpirschach*, *Rosenfeld*, *Domham*, *Oberndorf*, i t. d.

Dnia 9 Kwietnia.

Podług Liſtow z *Laybach*, P. *de Melas* Generałkommenderuiący armią *Włoſką* wyszedłszy z mocney choroby przybył do tego miaſta 27 Marca; nazaiutrz kończył swoią podroż do *Włoch*. Dwa regimenta kawaleryi huzarow Arcy-Xięcia *Jozefa*, i lekkiey jazdy Cesarſkiey, przechodziły d. 29 przez *Laybach* dla wzmocnienia armij *Włoſkiey*. Woyſka *Roſſyiſkie* ſkierowały swoią drogę przez *Judenberg*, *Freysach*, *Villach* i *Ponteba*. Pierwſza kolumna miała przybyć dnia 6. t. m. do *Freysach*. — Podług Liſtow z *Szaffuzy*, forpoczty *Auſtryackie* dochodzą bliſko tego miaſta.

z Bazylei dnia 4. Kwietnia.

Wypis z liſtu z Medyolanu d. 9. Germinal (29. Marca) r. 7. Przez roſtropnie przedſięwzięte srzodki, weszliśmy do *Toſkanij* dla przeszkodzenia wkroczeniu *Anglikow* i *Moſkalow*, którzy zagrażali iey brzegom. G. *Gauthier* na czele 7. tyſięcy woyſka tak infanteryi iako i iazdy uſkutecznił tę wyprawę. Znayduie ſię teraz we *Florencyi*, i wpośrzod naywiększey ſpokoyności rozkazał złożyć broń woyſkom *Toſkańſkim*. Sam wielki Xiąże wydał proklamacyą, przez którą wzywa lud do spokoyności.

z Szwaycaryi dnia 5. Kwietnia.

Generał *Maſſena* założył głowną swoią kwaterę w *St. Gall*. Czyni wszyſtkie przygotowania do obrony kraiu *Helwetow*. Wszyſtkie moſty na *Renie* są znieſione. Kanton *Berneńſki* niechciał ſię wziąść do broni; przeto miaſto tego imienia wraz z kilku innemi ogłoszone są w ſtanie oblężenia. W *Bernie*, *Bazylei*, *Zurich*, i innych miaſtach przytrzymano wiele osob i do *Hüningi* zaprowadzono.

z Medyolanu dnia 30. Marca.

Generał *Gauthier* wyiechał z *Bononii* dnia 23. Marca z 7. tyſiącami ludzi woyſk *Cisalpińſkich*, *Piemontſkich* i *Cudzoziemſkich*, z artylleryą, ammunicyą i żywnością na cztery dni, i wkroczył do *Toſkanii*. Dnia 27. przybył do *Florencyi*. Mowią iż W. Xiąże który na kilka dni wprzod wyſłał pierwszego swoiego Miniſtra Margrabiego *Manfredyni* do *Medyolanu* dla negocyowania z Miniſtrami Rządu *Francuzkiego*, był traktowany z uszanowaniem od *Francuzkiego* wodza; lecz niewiadomo czyli ieſt więzniem woiennym iak niektore prywatne liſty donoſiły. — Pewną ieſt rzeczą, iż dnia 20. Marca Margrabia *Manfredini* wyiechał z *Florencyi* do *Medyolanu*, i że w kilka godzin poiechał tamże Sekretarz Miniſtra *Francuzkiego* w *Florencyi*.

Dnia 25. Rada Starszych dała swoią sankcyą na trzy Prawa. Pierwſze nadaje Dyrektoryatowi władzę aresztowania, przewiezienia, i odeſłania (byleby tylko na territorium *Cisalpińſkie*) osob z departamentow pogranicznych zagrożonych od nieprzyiaciela, na któreby padło iakie podeyrzenie o konspiracyą przeciwko Rzpltey; prawo to nie będzie miało swoiego ſkutku iak tylko na trzy Dekady, ieżeli nie zoſtanie przedłużonym przez Ciało Prawodawcze. Drugie upoważnia Dyrektoryat do uſkutecznienia przymuszoney pożyczki ſześciu millionow liwrow na ieden rok po puł od ſta na mieſiąc. Trzecie pozwala formowania korpusu Ochotnikow z 900. ludzi w Departamentach *Serio* i *Mella*.

z Neapolu dnia 12. Marca.

Ob. *Pleville Pelley* maiący sobie poleconą generalną dyrekcyą tego wszyſtkiego co należy do marynarki, odebrał w tych dniach depesze od kommendanta *Malty*, w których donosi, iż na cały rok opatrzony ieſt w żywność. G. *Macdonald* uwiadomił o tym armią w naſtępuiących wyrazach: Generał kommen: z naywiększym ukontentowaniem donosi armii o dobrym poſtępowaniu, karności i męſtwie woyſk, które bronią wyspy *Malty* znayduiącey ſię teraz w nayokazalszym ſtanie obrony. — Lecz co zwiększa okropność szczegułow zawartych w urzędowym liście do G. kommen: pisanym, ieſt wiadomość o zamordowaniu w *Auguſta* porcie *Sycyliyſkim* 48. *Francuzow* po utraconym wzroku powracaiących z *Egiptu* do *Francyi*, którzy dla swego nieszczęścia powinni byli być szanowanemi. Zoſtaie nam ſię nadzieia zemſty, a G. kom: nie wątpi ażeby iey armia dzielić nie miała. — (podpisano) Leopold *Berthier*. — Bunty w około nas iuż są uśmierzone.

z Liworny dnia 28. Marca.

Dnia onegdayszego woyſka *Toſkańſkie*, które tu były do niewoli zaięte, wyszły na swoie przeznaczenie, pod eſkortą iednego oddziału woyſk *Francuzkich*. — Cała *Toſkania* ieſt teraz w mocy *Francuzow*, wyiąwszy *Porto Ferrajo*. W. Xiąże z całą swoią familią oraz z Hr: *de Manfredini* i Xięciem *Roſſiglioſi*, wyiechał do *Wenecyi* pod eſkortą 50. iazdy *Francuzkiey*. — Przyłożono tu pieczęcie na 42. magazyny należące do *Anglikow*. Dnia onegadayszego ieden okręt *Angielſki* od 64. armat, ieden ſtatek przewozowy, i ieden korsarſki tegoż samego narodu, weszły do naszego portu w zamiarze nabrania żywności; ieden officer i 5. maytkow na ląd wyſłani, zoſtali w areszt wziętemi. — Tak w naszym mieście iako i w *Florencyi* zaszczepiono drzewo wolności.

z Turynu dnia 29. Marca.

Ob. *Salicetti*, przeieżdżał tędy dnia onegdayszego z *Liworny* iadąc do *Paryża*. — *Francuzi* sprzedali Rzeczypospolitey *Cisalpińſkiey* za dziewięć milionow dobr narodowych, w Prowincyach *Vigevano*, *Lumellina*, i *Paveze*, za rzeką *Po* leżących.

Od granic Włoſkich dnia 30 Marca.

Do *Tryeſtu* przybyło 14. *Roſſyiſkich* i *Tureckich* okrętow z *Korfu*. — W kapitulacyi *Korfu* procz wiadomych warunkow, umowiono ſię także, iż ſztab generalny *Francuzki* do *Ankony*, a załoga do *Tulonu* zawiezione zoſtaną, iż na kray nałożona będzie kontrybucya od ſtu tyſięcy talarow dla zapłacenia żołdu woyſkom *Albańſkim* i zapobieżenia krokom ich nieprzyiacielſkim. Nikt nie może być więzionym za swoią opinią polityczną, a każdy w przeciągu dwóch mieſięcy może z *Korfu* wyiechać. Chorzy *Francuzi* pozoſtaną aż do zupełnego wyzdrowienia, i z wszelką ludzkością traktowani będą. Przy nich znaydować ſię będzie ieden officer *Francuzki*, maiący dozor nad ich potrzebami. Zdobyty przez *Francuzow* okręt Angielſki *Leander* i fregata *Brune*, doſtały ſię w podziale *Turkom* i *Moſkalom* etc Kapitulacya z ſtrony *Francuzkiey* podpisana była na okręcie Admiralſkim *Roſſyiſkim* przez Adjutanta *Grouvelle* i OOb. *Triche*, *Dufour*, *Vareze*, tudzież od Admirała *Tureckiego* i vice Admirała *Roſſyiſkiego*. Dowodzcą flotty Tureckiey był *Bey Cadir Bey*.

W potyczce pod *Weroną* na dniu 26. poległ na placu Hrabia *Zinzendorf*, G. *Liptay*, *Raitzery* i *Mikowich* zoſtali rannemi. Walczono od świtu do godziny 2. po południu. G. *Scherer* sam prowadził w ogień pierwszą kolumnę. Nazaiutrz była znowu bitwa 3. godziny trwaiąca. Takim więc sposobem w 48. godzi: były 3. akcye, 2. pod *Weroną*, a iedna pod *Legnago*. Potyczki te były krwawe, a pomiędzy zabitemi officerow *Auſtryackich* liczą do 150. — W kraiu *Weneckim* tu i owdzie daią ſię widzieć zaburzenia, odkryto także kilka klubow Jakobińſkich.

OBWIESZCZENIA

Dobra ekonomiczne Zierany w intendenturze Warſzawſkiey o milę od Miaſta tego położone, z przyległościami, maią być wypuszczone w dzierżawę kosztem i na ryzyko terazníeyszego poſſeſſora arędownego Trzeſkiewicza na lat dwa, to ieſt: do roku 1801. od przyszłego S. Jana w roku bieżądym rachuiącego; Termin do Licytacyi oznacza ſię na dzień 4 Maja r. b. Wzywa ſię zatym poſiadaiących znaiomość ekonomiki i zdolnych poſtawić za ſobą kaucyą, aby na dniu wyżey wzmiankowanym o godzinie 9tey w domu Kollegiow Kraiowych ſtawiwszy ſię, po naſtąpioney względem znaiomości gospodarſkich i zaręczenia legitymacyi podali offertę ſwoią do Protokułu, ktory w tym celu przez W. Graffa Schacka Konsyliarza Woienno-Ekonomicznego, iako Deputata w intereſie trzymanym będzie. Zapewnia ſię zaś każdego z życzących sobie też Dobra licytować, że naywięcey ofiaruiący, gdy będzie wſtanie dowieść, że może wypełnić obowiązki na dzierżawcę włożone; Dobra te za zaſtąpioną approbacyą generalnego Departamentu ſkarbu Pruſs-Południowych w arędę otrzyma. Okoliczność takowa podaie ſię pismem ninieyſzym do wiadomości powſzechney. — Dan w Warſzawie dnia 8. Kwietnia 1799.

Kamera J. K. Mci Pruſs-Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Uwiadomia ſię Pismem ninieyszym publiczność, że lubo każdy używać może do gry Kart podług taxy zakupionych, dopoki mu ſię podoba, nie wolno ieſt iednak zakupywać kart ſtępiowanych ſtarych, i handlu niemi prowadzić, gdyż w ten ſposob ſkarb J. K. Mci w dochodach ſtęplowych oczywiſty ponoſi uszczerbek.

Wszyscy Konsyliarze Ziemiańscy i nad miaſtami przełożeni w Departamencie Kamery Werszawſkiey; rownie iako i tuteyszy Magiſtrat Policyiny odebrali urzędowe zalecenia, aby na kontrawencye zdarzyć ſię mogące czuyne mieli oko, i takowemu używanemi kartami handlowi wszelkiemi ſposobami zakładali tamę. Przeſtroga takowa ſłużyć zatym powinna każdemu, dla uniknienia nieuchronney ſzkody. Dan w Warszawie dnia 29. Marca 1799, roku —

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Przez nader długą i twardą zimę tyle ſię na ulicach Miaſta tuteyszego zebrało nieczyſtości, iż Policya tuteysza, nie ieſt w ſtanie wyprowadzenia onych za miaſto, gdy mało do wywiezienia tychże przeznaczonych poſiada fur czyli kar. — Przy naſtępuiącey teraz ciepłey porze, te w kupy zebrane nieczyſtości przez swoie złe ewaporacye zdrowiu ludzkiemu szkodliwe ſtać ſię mogą. — Tuteysza zatym Krolewſka Gubernia zupełne swoie kładzie zauſanie w szanownym Obywatelſtwie i mieszkańcach miaſta tuteyszego; Iż ciż w przypadku tym extraordynaryinym dla własney wygody i zachowania zdrowia swego do uſkutecznienia tego dzieła, sami ſię przyłożyć raczą, to ieſt; że własnemi furami kupy te nieczyſtości przed domami lub pomieszkaniami ich znayduiące ſię, za miaſto wywieść każą lub wyprowadzić pomogą, ponieważ iak wyżey wymieniono, Policya, choćby chciała i wszyſtkich w tym razie ſłużących ſprężyn ruszyła, tego teraz sama uſkutecznić nie potrafi. — Gubernia tedy podchlebia sobie, iż prożba ta dobra tylko publicznego tycząca ſię tak łaſkawie od Publiczności, przyiętą zoſtanie, iak ta przyſługa przyzwoicie cenioną i z wdzięcznością uznaną będzie. — Dan w Warszawie dnia 20. Kwietnia 1799.

Jego Krolewſkiey Mci Pruſkiey Gubernia.

DONIESIENIA.

Stosownie do Dekretow w sądzie Kommissyi wspolney, przez Nayiaśnieysze dwa Dwory Cesarſkie i Krolewſko-Pruſki, do upadłych ſześciu Bankow wyznaczoney, między osobami niżey wyrażonemi, a massą Schulczowſką zapadłych, ktoremi, iako to: Ichmość PP. Krzysztofowi Miaſkowſkiemu, dzień 24 Xbris, 1798. — Franciſzkowi Zagorſkiemu na tenże dzień, Kantemu Przyłuſkiemu, na dzień 23 Marca 1799 wykonanie przyſiąg na rzetelność Ich Pretensyi zoſtało przepiſane, a którym czas zamierzony iuż upłynął, ażeby ſię w sądzie Kommissyi ſtawili, i przyczynę zadosyć nieuczynienia Dekretom, w przeciągu dwoch Miesięcy złożyli, i dozwolenia wykonania tychże przyſiąg od Kommissyi dopraſzali ſię. — Rownież Osoby z ktoremi Dekreta w przeszłey Kommissyi Bankowey, w Roku 1794. takoż z wyznaczeniem przyſiąg pozapadały, a takowych niewykonały, teraz zaś za Illacyą przez Ur: Prokuratora Massy Po-Schultzowſkiey w dniu 11. Kwietnia 1799 Roku uczynioną, iako to: Ichmość Panowie, Paschalis Dechys, na dzień 1. Czerwca, — Karol Szaszkiewicz na dzień 1. Lipca, Poziomſka i Obrębſki, na tenże sam dzień, Przezdziecki Michał na tenże dzień, Beniamin Hermann, na dzień 1. Czerwca, i Maciey Kosicki na dzień 1. Lipca roku bieżącego, gdy do wykonania tychże przyſiąg Prolongacyą od Kommissyi zyſkali, iżby takowe przyſięgi wypełnili, uwiadomia ſię, albowiem temiż Dekretami w przypadku niewykonania przyſiąg uznano ieſt, iż Massa Schultzowſka od Ich Pretensyi uwolniona zoſtanie. — Zaczym w przypadku nie zgłoszenia ſię i przyſiąg nie wykonania, zamierzony rygor przez ſąd Kommissyi na nich rozciągnięty zoſtanie. Dan w Warſzawie dnia 15 Kwietnia, Roku 1799.

Dobra dziedziczne Irządz, Gurno, Dulno, Mikołaiowice, Zawatka, Rozalin i Podleſie w Powiecie Lelowſkim nie zadłużone ani wyderkafami obciążone, ſytuowane, o mile od granicy Cesarſkiey między miaſteczkami Lelowem, Koniecpolem, Szczekocinami, Pilicą, w dziedzictwie od lat 200 niezakweſtyonowanym przed lat kilku ograniczone i kopcami obsypane w gruntach dobrych, w paszach, łąkach, z lasem trzymaiącym morgow 2000 z dwiema rzekami, ſtawami, ſadzawkami, młynem, piłą, browarem, karczmami na gościńcach Wielkopolſkim i Częſtochowſkim, Kościołem parafialnym do ktorego Fary, 16 wſi należy, pałacem, officynami dwiema, ſtayniami, wozowniami, ſpiklerzem murowanemi, i wszelkiemi zabudowaniami pożądnemi w granicach swoich maiące kamień wapienny i cegielnią ſą do ſprzedania. Zyczący sobie kupić to dobra każdego czasu ziechać może na grunt dla zobaczenia i ugodzenia ſię.

Dnia 6. Maia w Poniedziałek, i w dni naſtępuiące, na Krakowſkim przedmieściu w kamienicy wiezdney na przeciwko poczty pod Nrem 377. na drugim piętrze, odprawiać ſię będzie aukcya na ſrebro, kleynociki, ſuknie Damſkie, koronki, futra, bieliznę, porcellanę, faians, szkło, obrazy, miedź, pościel, i inne rozmaite ſprzęty. Zaczynać ſię będzie o drugiey po południu codziennie. Każda z tych rzeczy więcey daiącemu za gotowe pieniądze w grubey monecie currant, przedana będzie.

Dnia 18. Marca r. b. w Skierniewicach popełniona kradzież 16. ſztuk obrazow kosztownych różney wielkości, w własności W. Tomasza Twardochlebowicza Doktora JO. Xcia Arcy-Biſkupa Gnieźnińſkiego. Gdy niepodobieńſtwem ieſt dać doſtateczny i obszerny opis wſzyſtkich ſztuk, kładą ſię tylko trzy znakomitsze reprezentuiące: ieden, na drzewie Lota przez Rubensa oleyny w pozłacanych ramach; dwa, bieſiady Bogow przez Golczynsa Flamandczyka: Paisage bydląt z paſterzem Berghensa; — po tych łatwoby złodzieia wyśledzić i doyść schronienia iego można: pada podeyrzenie na nieiakiego Buchowieckiego dawniey u tegoż ſłużącego, i z Obrazami widzianego w Rudzie w Miedniewicach, i nawet w Warszawie obrazy przedaiącego; Uprasza ſię, aby ktobykolwiek mogł o tym człowieku lub o ktorym z tych zwyż wzmiankowanych obrazach powziąść wiadomość, raczy dać znać do W. Waſilewſkiego Med: Dokt: na Podwalu pod Nrem 533. albo do JP. Kwiatkowſkiego Murgrabiego pałacu niegdyś Prymasowſkiego na Senatorſkiey Ulicy, a nadgrodę przyzwoitą odbierze.

Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy, JP. Eberta pod Nrem 65. na drugim piętrze. — Exemplarz groſzy 20.